

Univerza v Mariboru

Fakulteta za logistiko

**Poročilo drugega kroga intervencij in
evalvacija posodobljene strukture
vprašalnikov za delavnice
»Heroji furajo v pižamah«**

Avtorji: dr. Tina Cvahte Ojsteršek, dr. Darja Topolšek

Celje, 2022

Poročilo je izdelano kot del programa [Heroji], ki ga sofinancira Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2022.

Kazalo vsebine

UVOD	3
1 MATERIALI IN METODE	4
1.1 VPRAŠALNIK.....	5
3 REZULTATI RAZISKOVANJA	8
3.1 DEMOGRAFIJA.....	8
3.2 ANALIZA VPRAŠALNIKOV PRED DELAVNICAMI	8
3.3 ANALIZA VPRAŠALNIKOV PO DELAVNICAH	13
3.4 PRIMERJALNA ANALIZA ODGOVOROV ANKETE PRED IN PO HEROJSKIH DELAVNICAH	18
SKLEP	26
PRILOGE	28
PRILOGA 1: VPRAŠALNIK PRED DELAVNICO.....	28
PRILOGA 2: VPRAŠALNIK PO DELAVNICI	31
PRILOGA 3: POSAMEZNI ODGOVORI NA ODPRTI TIP VPRAŠANJ PO DELAVNICI	34

Kazalo slik

SLIKA 1: ODGOVORI NA VPRAŠANJE »KAKO POGOSTO ZA VSAKODNEVNE POTI UPORABLJAŠ SPODNJE NAČINE POTOVANJA«.....	9
SLIKA 2: STRINJANJE S TRDITVAMI, VEZANIMI NA PROMETNO VARNOST	11
SLIKA 3: ODGOVORI NA VPRAŠANJE »ALI BI SE PELJAL Z VOZNIKOM, KI...:«	12
SLIKA 4: ODGOVORI NA VPRAŠANJE »ALI BI/BOŠ...:«	13
SLIKA 5: ODGOVORI NA TRDITVE PO DELAVNICI.....	14
SLIKA 6: ANALIZA ODGOVOROV NA VPRAŠANJE »ALI BI SE PELJAL Z VOZNIKOM, KI...:« PO DELAVNICI	15
SLIKA 7: ODGOVORI NA VPRAŠANJE »ALI BI/BOŠ...:« PO DELAVNICI	15
SLIKA 8: VPLIV DELAVNICE NA UDELEŽENCA	16

Kazalo tabel

TABELA 1: STATISTIKA OCEN POSAMEZNIH TRDITEV PRED IN PO INTERVENCIJI (N=136)	18
TABELA 2: REZULTATI T-TESTA ZA OCENE POSAMEZNEGA PARA TRDITEV PRED IN PO INTERVENCIJI	20
TABELA 3: STATISTIKA OCEN POSAMEZNIH TRDITEV PRED IN PO DELAVNICI ZA »ALI BI SE PELJAL Z VOZNIKOM, KI...:«	22

TABELA 4: REZULTATI T-TESTA ZA OCENE POSAMEZNEGA PARA TRDITEV PRED IN PO INTERVENCIJI; ZA VPRAŠANJE »ALI BI SE PELJAL Z VOZNIKOM, KI...:«	22
TABELA 5: STATISTIKA OCEN POSAMEZNIH TRDITEV PRED IN PO DELAVNICI ZA »ALI BI/BOŠ...:«	23
TABELA 6: REZULTATI T-TESTA ZA OCENE POSAMEZNEGA PARA TRDITEV PRED IN PO INTERVENCIJI; ZA VPRAŠANJE »ALI BI/BOŠ...:«	24

Uvod

V okviru projekta HEROJI, katerega izvedbo sofinancira Ministrstvo za zdravje RS, Zavod Vozim izvaja delavnice z mladimi, katerih namen je zmanjšati število voženj pod vplivom alkohola.

Herojske delavnice potekajo na osnovi podajanja osebne zgodbe poškodovanca v prometni nesreči. Delavnica se nato nadaljuje s t.i. praktičnim delom, kjer mladinski delavec s pomočjo interaktivnih pripomočkov, kot so »alkoholna očala« in 3D simulatorja vožnje pod vplivom alkohola, pripravi poligon, kjer lahko slušatelji v varnem okolju preizkusijo in ugotovijo, kakšne so spremembe v zaznavanju okolice pod vplivom alkohola, pri tem pa so soočeni še s situacijami, ki se vsakodnevno odvijajo v prometu.

Cilji teh delavnic so:

- Predstaviti iniciativo "Heroji furajo v pižamah".
- Mladim predstaviti problematiko vožnje pod vplivom alkohola.
- Podati informacije o tem, kdo je heroj in kako lahko heroji sami preprečijo vožnjo pod vplivom alkohola svojim najbližjim.
- Razbiti stereotip invalidnosti.
- S pomočjo "alkoholnih očal" in 3D simulatorja v praksi predstaviti vpliv alkohola na zaznavanje in oslABLJENE motorične funkcije med vožnjo.

V prejšnji fazi projekta smo evalvirali uspešnost delavnic in hrkati podali predloge za izvedbo procesa evalvacij na posodobljen način ter s spremenjenimi vprašalniki. To poročilo tako predstavlja poročilo o evalvaciji delavnic, izvedenih konec leta 2021, hrkati pa tudi o posodobljenem načinu evalviranja uspešnosti delavnic.

1 Materiali in metode

Del projekta HEROJI so tudi evalvacije Herojskih delavnic. Da bi lahko evalvirali uspešnost teh delavnic, so se udeležencem PRED in PO posvetu razdelili vprašalniki (v prilogi).

Herojske delavnice so bile izvedene v srednjih šolah in sicer v Šolskem centru Srečka Kosovela Sežana (05.11.2021, štirje razredi) in na Gimnaziji in srednji šoli Rudolfa Maistra Kamnik (09.12.2021 in 10.12.2021, trije razredi).

V analizo je bilo vključenih različno število vprašalnikov. Da bi zajeli čim več odgovorov, smo v analizo PRED (159 vprašalnikov) in potem analizo PO (vključenih 138 vprašalnikov) delavnici vključili vse vprašalnike, ki so bili ustrezno izpolnjeni. Za primerjalno analizo, izvedeno s parnim t-testom, pa smo uporabili le vprašalnike tistih sodelujočih, ki so anketo rešili PRED in PO delavnici (teh je bilo skupno 136).

V določenih primerih smo v rezultatih zasledili tudi manjkajoče podatke, ki jih lahko opredelimo kot »neodgovor spremenljivke« (item non-response), saj pri določenih vprašanjih, tam kjer je npr. več trditve, manjkajo vrednosti le pri nekaterih trditvah (in ne pri celotnem vprašanju). Ta problem smo rešili z eno izmed treh strategij reševanja manjkajočih podatkov in sicer s t.i. »metodo vstavljanja« na osnovi Bayesovega pristopa. Rezultati analiz anketnih vprašalnikov temeljijo na analizi podatkov v programskem paketu SPSS.

Odgovori na vprašalnika PRED in PO so bili najprej analizirani ločeno, kjer smo prek izračuna odstotkov odgovorov pridobili frekvenco posameznih ocen posamezne trditve, nato smo primerjali še povprečno vrednost ocene posamezne trditve pri celotni opazovani skupini.

1.1 Vprašalnik

Vprašalnik je zajemal dva sklopa. Razlog je v tem, da se je anketa izvedla PRED delavnico in PO njej, da se tako lahko ugotovi vpliv posveta na posameznika oz. na njegovo percepcijo dejavnikov.

Vprašalnik PRED delavnico je zajemal več sklopov vprašanj. Prvo vprašanje je vezano na demografijo (spol in starost), ter na šolo, ki v kateri se je izvedla delavnica, sledi vprašanje v zvezi z vozniškim dovoljenjem (tipom in časom).

Sledeče vprašanje anketiranega sprašuje kako pogosto za vsakodnevne poti uporablja določene načine potovanja (izbira med: Grem peš; Peljem se s kolesom/skirojem; Peljem se z motorjem / mopedom; Peljem se z električnim kolesom/električnim skirojem; Sem sopotnik v avtomobilu; Sem voznik v avtomobilu; Peljem se z avtobusom/vlakom).

V nadaljevanju je anketiranec odgovoril o njegovi udeleženi v prometni nesreči (nikoli udeležen, udeležen v avtomobilu, ali udeležen z drugimi modalitetami).

Sledilo je vprašanje: Na lestvici od 1 do 5 oceni STRINJANJE s sledečimi trditvami, pri čemer 1 pomeni "Sploh se ne strinjam" in 5 pomeni "Popolnoma se strinjam"«, ki je zajemalo sledeče trditve:

- Uživanje alkohola pred/med vožnjo ni sprejemljivo, tudi če gre za zmerne količine (npr. eno pivo ali 1 dcl vina).
- Če voznik pije alkohol, bo bolj verjetno udeležen v prometni nesreči.
- Vsak lahko s svojimi dejanji prepreči vožnjo pod vplivom alkohola drugi osebi (prijatelju, znancu, staršem, ipd.).
- Prostorčno telefoniranje med vožnjo je nevarno.
- Pošiljanje kratkega SMS, emoji ali LIKE med vožnjo je nevarno.
- Več mladih v avtu poveča možnost za nastanek prometne nesreče.
- Mladi vozniki so zaradi pomanjkanja voznških izkušenj nevarnejši vozniki.
- Upoštevanje omejitev hitrosti vožnje je pomembno.

- Utrujenost negativno vpliva na varno vožnjo.
- Osebe, ki povzročijo prometno nesrečo pod vplivom alkohola, marihuane ali drugih prepovedanih drog, bi morale biti strogo kaznovane.
- Pitje alkohola v mladostništvu lahko negativno vpliva na razvoj možganov in telesa.

Sledilo je vprašanje »Ali bi se peljal z voznikom, ki...«:, na katero je anketiranec lahko odgovoril z: V nobenem primeru; Samo v res nujnem primeru; Da, a bi bil med tem na trnih; Da, brez zadržkov. Trditev se je nadaljevala kot sledi:

- ...med vožnjo uporablja mobilni telefon.
- ...je pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.
- ...je vidno pod vplivom alkohola.
- ...ne upošteva omejitev hitrosti.
- ...vozi zelo agresivno.

Sledeče vprašanje je bilo podobno predhodnemu, oziroma je anketiranec lahko odgovoril na enaki lestvici (V nobenem primeru; Samo v res nujnem primeru; Da, a bi bil med tem na trnih; Da, brez zadržkov). Glasilo se je »Ali bi/boš...:«:

- ...med vožnjo uporabljal mobilni telefon.
- ...vozil po tem, ko si pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.
- ...vozil, ko si vidno pod vplivom alkohola.
- ...vozil hitreje od omejitve hitrosti.
- ...vozil zelo agresivno.

Vprašalnik PO delavnici je v določenih delih enak tistemu PRED delavnico in sicer z razlogom možnosti preučevanja vpliva delavnice na posameznika.

Na začetku vprašalnika so anketiranci ocenili delavnico iz vidika zadovoljstva, sledilo je vprašanje, če bi delavnico priporočili ostalim sovrstnikom.

V nadaljevanju so sledila vprašanja, ki so enaka tistim v vprašalniku PRED delavnico in sicer tista, ki so zajemala trditve od »Uživanje alkohola pred/med vožnjo ni sprejemljivo, tudi če gre za zmerne količine (npr. eno pivo ali 1 dcl vina).« do »Pitje alkohola v mladostništvu lahko negativno vpliva na razvoj možganov in telesa«. Ter trditve povezana z vprašanjem »Ali bi se peljal z voznikom, ki...:« in vprašanjem »Ali bi/boš...:«.

Sledilo je vprašanje: »Na lestvici od 1 do 5 oceni strinjanje z naslednjimi trditvami, pri čemer 1 pomeni »Sploh se ne strinjam« in 5 pomeni »Popolnoma se strinjam«, kjer so ocenjevali:

- Zaradi današnje delavnice se bom v cestnem prometu obnašal previdneje.
- Zaradi današnje delavnice bolj razumem življenje invalidov.
- Menim, da bi vsi udeleženci v prometu morali slišati takšno predavanje.
- Predavatelj je imeli dober pristop in pritegnil mojo pozornost.
- Zaradi današnje delavnice se bolj zavedam škodljivosti alkohola.

Na koncu ankete sta sledili še vprašanji: »V nekaj stavkih zapiši svoje vtise iz delavnice (kaj ti je najbolj ostalo v spominu, kaj ti je bilo oziroma ni bilo všeč, ipd.)« in »Tukaj lahko zapišeš vprašanje, ki si ga morda nisi upali postaviti na delavnici. Odgovor ti bo naš predavatelj poslal na tvoj e-mail, zato ga ne pozabi pripisati«.

2 Rezultati raziskovanja

Analiza rezultatov raziskovanja temelji na 159 vprašalnikih PRED delavnico in 138 vprašalnikih PO delavnici. Za primerjavo med odgovori istega anketiranca PRED in PO delavnici pa smo v analizo zajeli 136 vprašalnikov.

2.1 Demografija

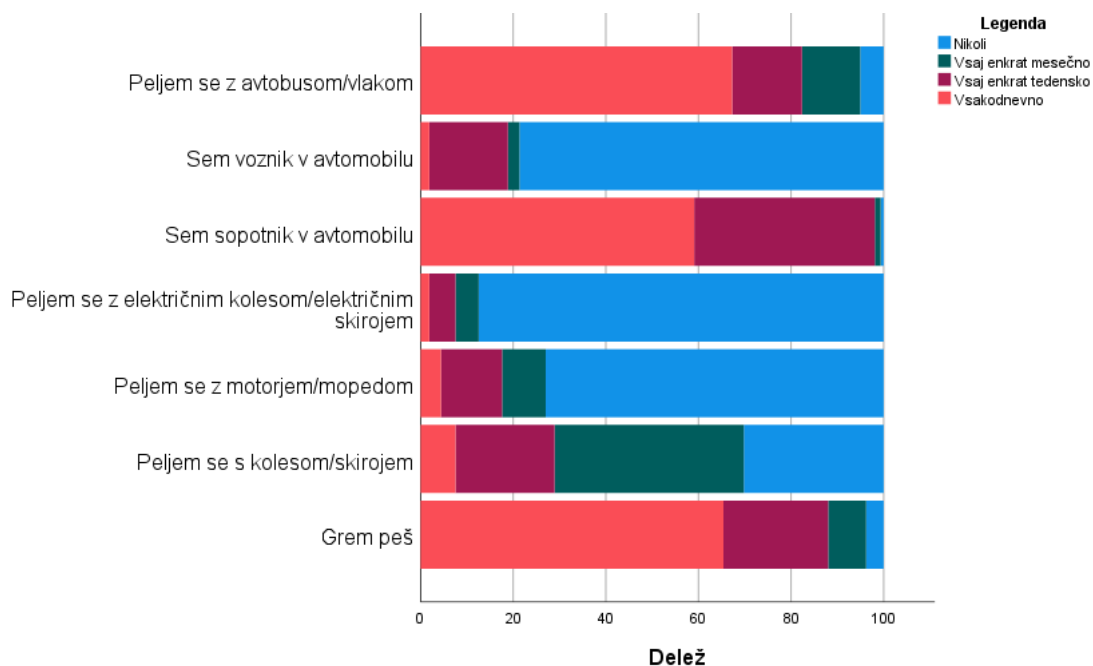
V anketi (PRED) delavnico je sodelovalo 34 % moških in 66 % žensk, v starostni skupini med 16 in 18 let. Izpit za kolo z motorjem jih ima 7,5 %, za motorno kolo 4 % in za avtomobil trije anketiranci.

2.2 Analiza vprašalnikov PRED delavnicami

Osnovne demografske podatke smo že prikazali, zato bomo v nadaljevanju podali le značilnosti odgovorov, ki se specifično navezujejo na vprašalnike PRED delavnico.

Tako so anketiranci odgovorili na sledeče vprašanje: »Kako pogosto za vsakodnevne poti uporabljaš spodnje načine potovanja?« (Nikoli, Vsaj enkrat mesečno, Vsaj enkrat tedensko, Vsakodnevno). Odgovori so prikazani na sledečem grafu (Slika 1).

Slika 1: Odgovori na vprašanje »Kako pogosto za vsakodnevne poti uporabljaš spodnje načine potovanja«

Iz grafa (Slika 1) je razvidno sledeče, kar je vezano na način opravljanja vsakodnevnih poti:

- Grem peš: 65,4 % anketirancev vsakodnevne poti opravlja peš (vsakodnevno). Vsaj enkrat tedensko vsakodnevne poti opravlja peš 22,6 %, vsaj enkrat mesečno 8,2 % in 3,8 % anketiranih nikoli ne opravlja vsakodnevni poti peš.
- Peljem se s kolesom/skirojem: Za to področje so anketiranci v največji možni meri odgovorili, da ta način, za vsakodnevne poti, večinoma opravljajo na mesečni ravni (40,9 %); Nikoli 30,2 %; vsaj enkrat tedensko 21,4 % in vsakodnevno 7,5 %.
- Peljem se z motorjem/mopedom: Glede na dejstvo, da ima malo anketirancev izpit za kolo z motorjem/motor, je tudi uporaba teh prevoznih sredstev minimalna (73,0 % nikoli; 9,4 % vsaj enkrat mesečno, 13,2 % vsaj enkrat tedensko, 4,4 % vsakodnevno).
- Peljem se z električnim kolesom/električnim skirojem: Kljub povečani priljubljenosti teh prevoznih sredstev je uporaba med anketiranimi dijaki nizka. Kar 87,4 % se tako nikoli ne pelje po vsakodnevni opravih.
- Sem sopotnik v avtomobilu: To je ena najpogostejših oblik oziroma načinov za opravljanje vsakodnevni poti pri dijakih (29,1 % vsakodnevno).

- Sem voznik v avtomobilu: Glede na dejstvo, da ima malo anketirancev izpit za avtomobil, je tudi uporaba teh prevoznih sredstev minimalna (78,6 % nikoli; 1,9 % vsakodnevno).
- Peljem se z avtobusom/vlakom: Vsakodnevne poti kar 67,3 % anketiranih opravlja z avtobusom ali vlakom.

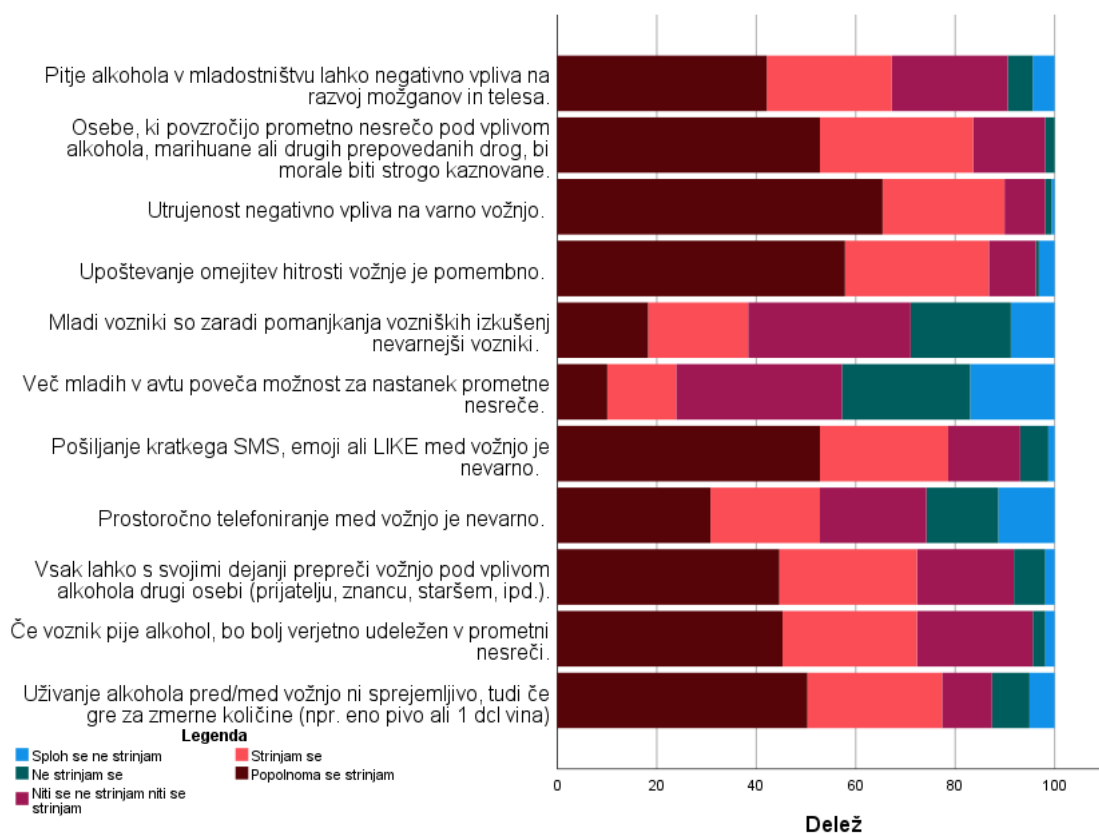
Sledilo je vprašanje »Ali si že bil udeležen v prometni nesreči?« na katerega so anketirani lahko odgovorili z »Ne«, »Da, v avtomobilu« ali z »Da, z drugimi prevoznimi sredstvi ali peš«. Osnovna analiza kaže na to, da jih je bilo 27 že udeleženih v prometni nesreči z avtomobilom in 14 v prometni nesreči z drugimi prevoznimi sredstvi ali peš.

V vprašalniku PRED delavnico so sledile trditve, ki so izhajale iz vprašanja: »Na lestvici od 1 do 5 oceni STRINJANJE s sledečimi trditvami, pri čemer 1 pomeni "Sploh se ne strinjam" in 5 pomeni "Popolnoma se strinjam"«. Ocenjevali so sledeče trditve:

- Uživanje alkohola pred/med vožnjo ni sprejemljivo, tudi če gre za zmerne količine (npr. eno pivo ali 1 dcl vina).
- Če voznik pije alkohol, bo bolj verjetno udeležen v prometni nesreči.
- Vsak lahko s svojimi dejanji prepreči vožnjo pod vplivom alkohola drugi osebi (prijatelju, znanцу, staršem, ipd.).
- Prostorčno telefoniranje med vožnjo je nevarno.
- Pošiljanje kratkega SMS, emoji ali LIKE med vožnjo je nevarno.
- Več mladih v avtu poveča možnost za nastanek prometne nesreče.
- Mladi vozniki so zaradi pomanjkanja voznških izkušenj nevarnejši vozniki.
- Upoštevanje omejitev hitrosti vožnje je pomembno.
- Utrujenost negativno vpliva na varno vožnjo.
- Osebe, ki povzročijo prometno nesrečo pod vplivom alkohola, marihuane ali drugih prepovedanih drog, bi morale biti strogo kaznovane.
- Pitje alkohola v mladostništvu lahko negativno vpliva na razvoj možganov in telesa.

Rezultate prikazujemo s sledečo sliko (Slika 2).

Slika 2: Strinjanje s trditvami, vezanimi na prometno varnost

Rezultate zgornje slike (Slika 2) kažejo na to, da anketirani strinjajo z nevarnostjo nekaterih dejavnikov. Anketirani se tako v največji možni meri popolnoma strinjajo s trditvami, kot so: »Utrujenost negativno vpliva na varno vožnjo« (65,4 %), »Osebe, ki povzročijo prometno nesrečo pod vplivom alkohola, marihuane ali drugih prepovedanih drog, bi morale biti strogo kaznovane.« (52,8 %) in »Pošiljanje kratkega SMS, emoji ali LIKE med vožnjo je nevarno.« (52,8 %). Anketiranci pa se v največji meri »sploh ne strinjajo s trditvijo »Več mladih v avtu poveča možnost za nastanek prometne nesreče.« (17,0 %).

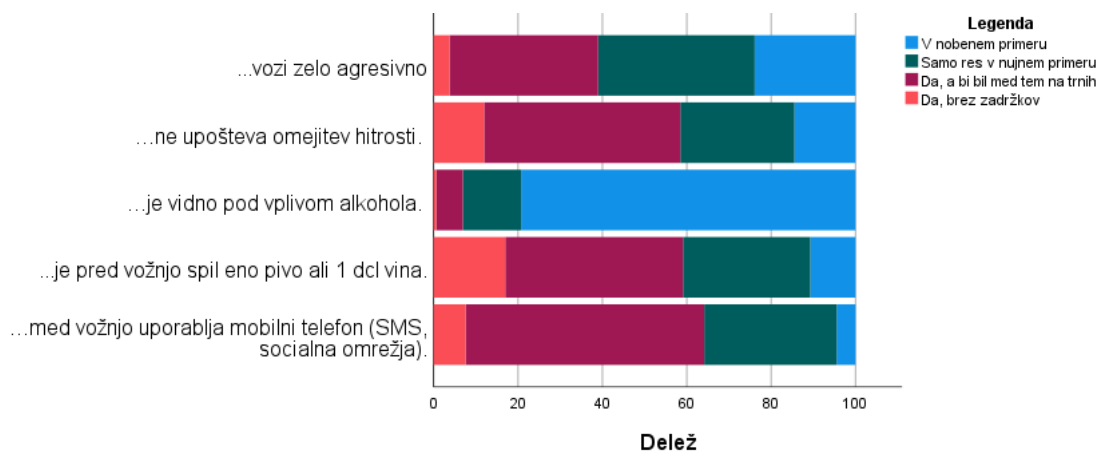
V anketi PRED delavnico je sledilo vprašanje »Ali bi se peljal z voznikom, ki...:«:

- ...med vožnjo uporablja mobilni telefon.
- ...je pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.
- ...je vidno pod vplivom alkohola.

- ...ne upošteva omejitev hitrosti.
- ...vozi zelo agresivno.

Rezultate prikazuje sledeč graf (Slika 3).

Slika 3: Odgovori na vprašanje »Ali bi se peljal z voznikom, ki...:«

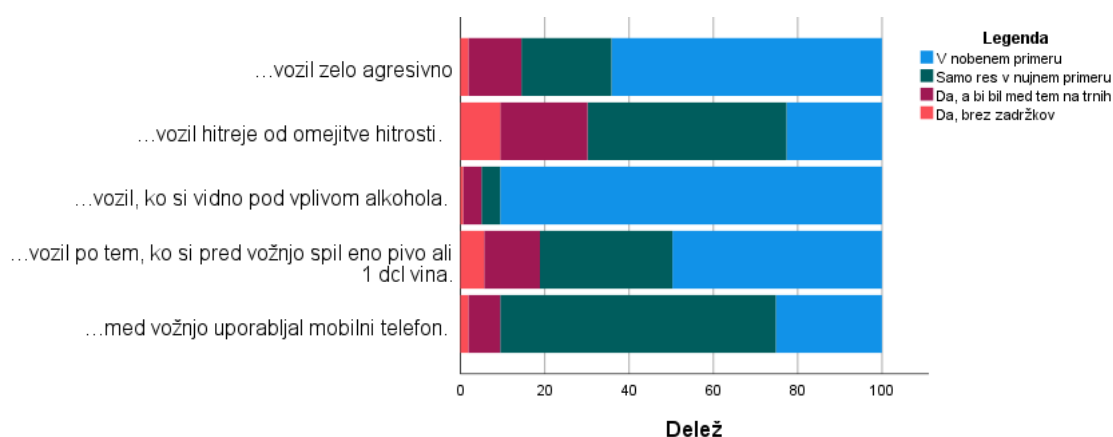
Kot kaže Slika 3, se anketirani večinoma »v nobenem primeru« ne bi peljali z nekom, ki je vidno pod vplivom alkohola (79,2 %). 17,0 % pa jih je označilo, da bi se brez zadržkov peljali z nekom, ki je pred vožnjo spil eno pivo ali 1 dcl vina.

Sledilo je vprašanje »Ali bi/boš...:«:

- ...med vožnjo uporabljal mobilni telefon.
- ...vozil po tem, ko si pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.
- ...vozil, ko si vidno pod vplivom alkohola.
- ...vozil hitreje od omejitve hitrosti.
- ...vozil zelo agresivno.

Na to vprašanje so anketirani lahko odgovorili z »V nobenem primeru; Samo v res nujnem primeru; Da, a bi bil med tem na trnih; Da, brez zadržkov«. Rezultate prikazuje sledeči graf (Slika 4).

Slika 4: Odgovori na vprašanje »Ali bi/boš...:«

Rezultati slednjega vprašanja kažejo na to, da se v nobenem primeru anketirani ne bo vozil, ko bo pod vplivom alkohola (90,6 %). Nekako najbolj sprejemljiva, od vseh trditev, se jim zdi možnost »da bodo vozili hitreje od omejitve hitrosti« (9,4 %).

2.3 Analiza vprašalnikov PO delavnicah

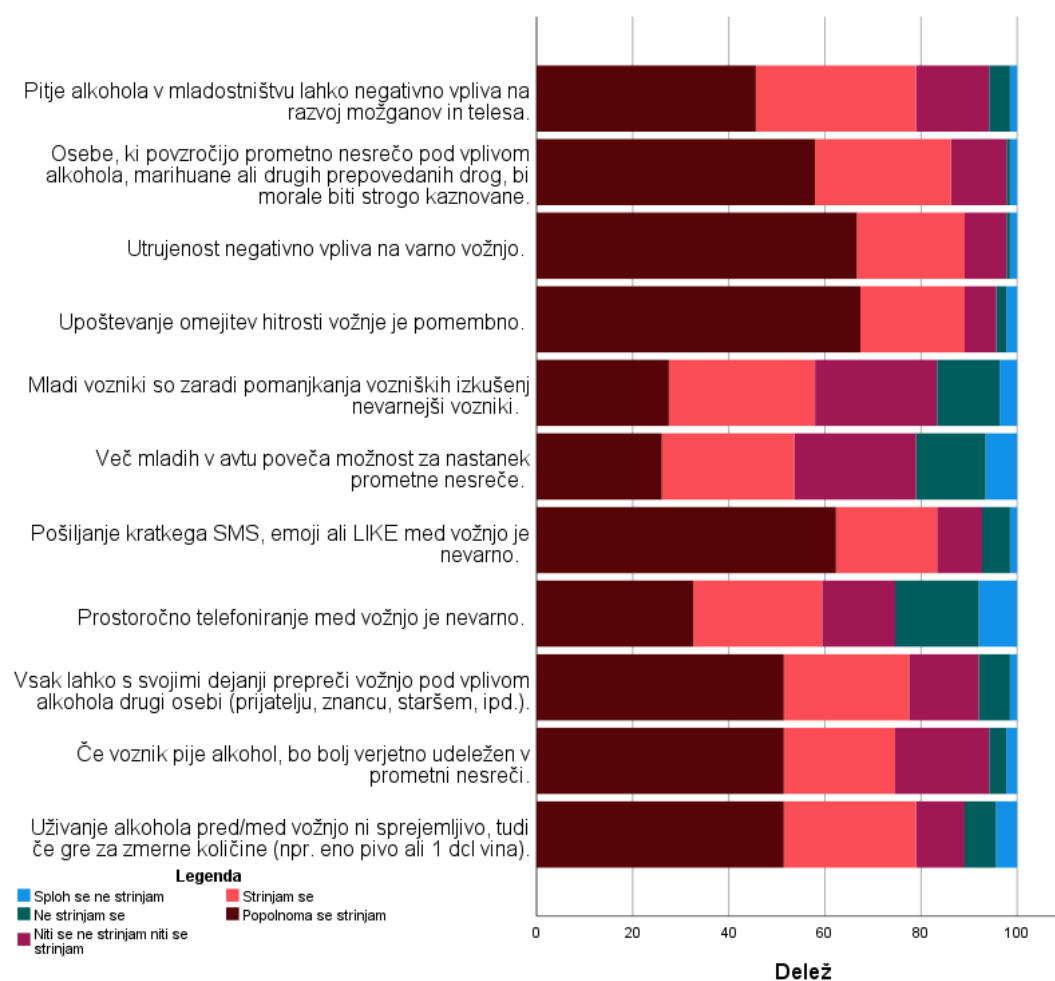
Prvi del vprašalnika PO delavnici je enak tistemu PRED posvetom (spol), zaradi tega trditev tukaj ne bomo ponovno pisali.

Sledilo je vprašanje »Na lestvici od 1 do 5 oceni današnjo delavnico, pri čemer 5 pomeni »Zelo sem zadovoljen z izvedbo delavnice« in 1 pomeni »Sploh nisem zadovoljen z izvedbo delavnice«. Udeleženci delavnice so večinoma zelo zadovoljni z delavnico (69 %), nekaj je zadovoljnih (28 %), niti zadovoljnih niti nezadovoljnih je 2 % in 1 % nezadovoljnih.

To delavnico bi kar 89 % udeleženi priporočilo ostalim sovrstnikom.

V anketi PO delavnici je sledilo vprašanje: »Na lestvici od 1 do 5 oceni STRINJANJE s sledečimi trditvami, pri čemer 1 pomeni "Sploh se ne strinjam" in 5 pomeni "Popolnoma se strinjam".«. Gre za enako vprašanje kot v anketi PRED delavnico. Rezultati analize 138 vprašalnikov PO delavnici za to vprašanje so prikazani na sledečem grafu (Slika 5).

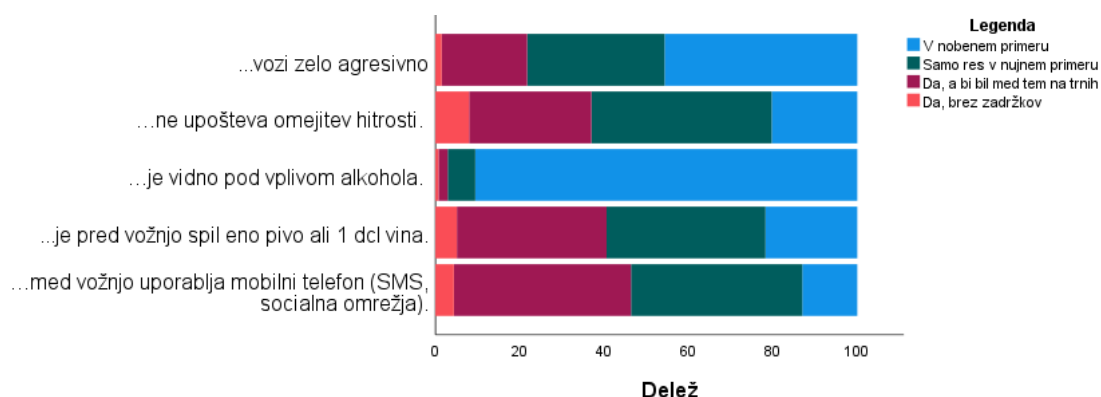
Slika 5: Odgovori na trditve PO delavnici

Rezultati tega vprašanja kažejo na sledeče (Slika 5). Največji delež za oceno »Popolnoma se strinjam« gre k trditvi »Upoštevanje omejitev hitrosti vožnje je pomembno.« (67,4 %) in trditvi »Utrujenost negativno vpliva na varno vožnjo« (66,7 %). Največji delež za oceno »Sploh se ne strinjam« pa so anketirani dali trditvi »Prostoročno telefoniranje med vožnjo je nevarno.« (8,0 %).

Sledilo je vprašanje »Ali bi se peljal z voznikom, ki...:«. Analiza rezultatov PO delavnici je prikazana v nadaljevanju.

Slika 6: Analiza odgovorov na vprašanje »Ali bi se peljal z voznikom, ki...:« PO delavnici

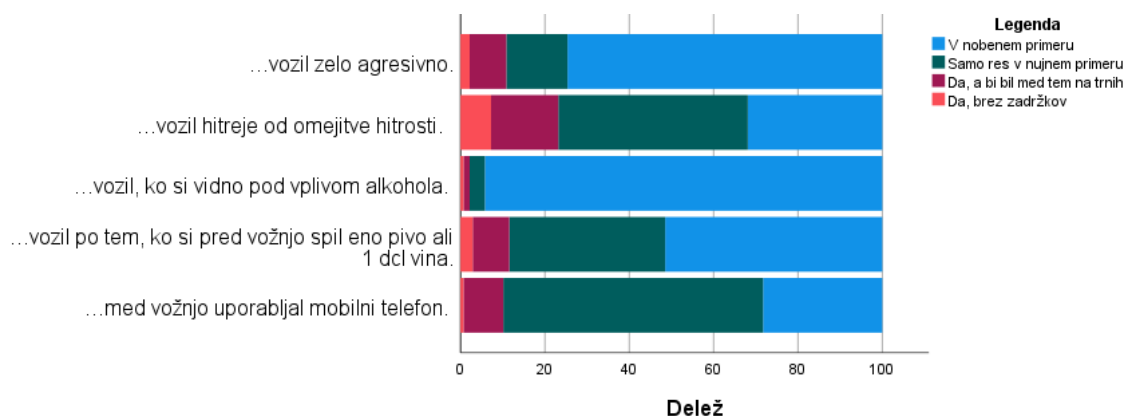
Rezultati te analize (Slika 6) kažejo na dobro zavedanje udeležениh o raznih negativnih dejavnikih, ki vplivajo na varno vožnjo. Tako se udeleženci v največji meri v nobenem primeru ne bi peljali z voznikom, ki je vidno pod vplivom alkohola (90,6 %), bi pa se v večji meri brez zadržka peljali z voznikom, ki ne upošteva omejitev hitrosti (pa še to v redkih primerih in sicer je tako odgovorilo 8 % udeležencev).

Sledilo je vprašanje, enako tistemu PRED delavnico, »Ali bi/boš...:«:

- ...med vožnjo uporabljal mobilni telefon.
- ...vozil po tem, ko si pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.
- ...vozil, ko si vidno pod vplivom alkohola.
- ...vozil hitreje od omejitve hitrosti.
- ...vozil zelo agresivno.

Odgovore na to vprašanje prikazuje sledeči graf (Slika 7).

Slika 7: Odgovori na vprašanje »Ali bi/boš...:« PO delavnici

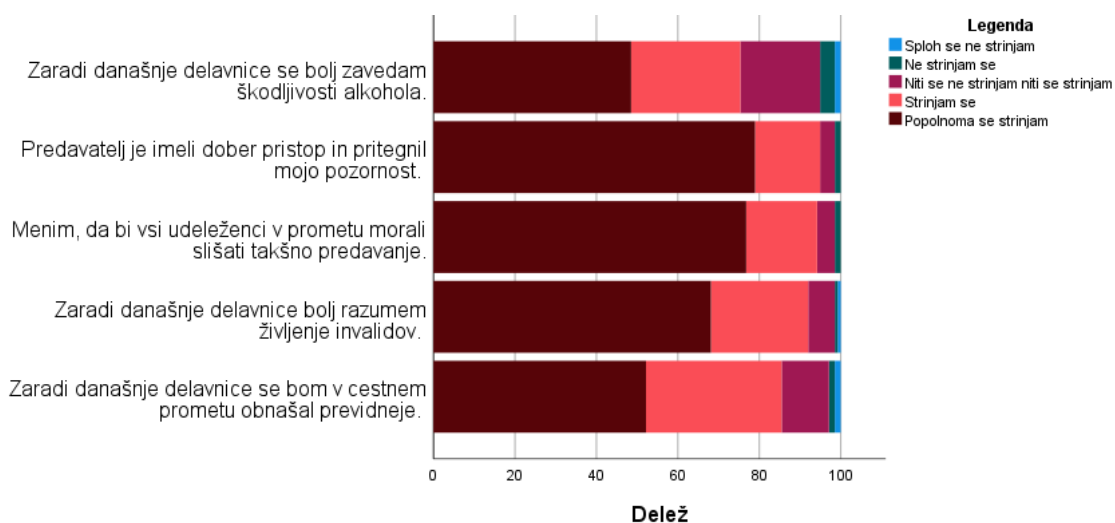

Iz zgornje slike (Slika 7) lahko razberemo, da so udeleženci PO delavnici različno ocenili, kakšni vozniki bodo. V največji možni meri so anketirani odgovorili z »V nobenem primeru« za trditev »...vozil, ko si vidno pod vplivom alkohola« (94,2 %), nekoliko manjši delež velja za trditev »...vozil zelo agresivno« (74,6 %).

Sledilo je vprašanje »Na lestvici od 1 do 5 oceni strinjanje z naslednjimi trditvami, pri čemer 1 pomeni »Sploh se ne strinjam« in 5 pomeni »Popolnoma se strinjam«. », ki je zajemalo sledeče trditve:

- Zaradi današnje delavnice se bom v cestnem prometu obnašal previdneje.
- Zaradi današnje delavnice bolj razumem življenje invalidov.
- Menim, da bi vsi udeleženci v prometu morali slišati takšno predavanje.
- Predavatelj je imeli dober pristop in pritegnil mojo pozornost.
- Zaradi današnje delavnice se bolj zavedam škodljivosti alkohola.

Slika 8: Vpliv delavnice na udeleženca

Udeleženci so na zgornje vprašanje (Slika 8) odgovarjali zelo pozitivno. Najpogosteje so odgovorili s »Popolnoma se strinjam« na trditev »Predavatelj je imeli dober pristop in pritegnil mojo pozornost.« (79 %) in »Menim, da bi vsi udeleženci v prometu morali slišati takšno predavanje.« (76,8 %).

Sledili sta še vprašanji: »V nekaj stavkih zapiši svoje vtise iz delavnice (kaj ti je najbolj ostalo v spominu, kaj ti je bilo oziroma ni bilo všeč, ipd.)« in »Tukaj lahko zapišeš

vprašanje, ki si ga morda nisi upali postaviti na delavnici. Odgovor ti bo naš predavatelj poslal na tvoj e-mail, zato ga ne pozabi pripisati.«. Odgovore na ti vprašnji podajamo v prilogi.

2.4 Primerjalna analiza odgovorov ankete PRED in PO Herojskih delavnicah

Do sedaj narejene analize že kažejo na spremembe v odgovorih, ki jih je mogoče primerjati, PRED in PO delavnici. Da pa bi raziskali dejansko statistično značilnost razlik, bomo najprej v nadaljevanju podali deskriptivno analizo za 136 vprašalnikov, za katere imamo podatke za istega udeleženca PRED in PO delavnici.

Sledeča tabela (Tabela 1) prikazuje povprečno oceno trditve za odgovore PRED in PO delavnici ter standardni odklon.

Tabela 1: Statistika ocen posameznih trditvev PRED in PO intervenciji (N=136)

		Aritmetična sredina	Standardni odklon	Standardna napaka aritmetične sredine
Uživanje alkohola pred/med vožnjo ni sprejemljivo, tudi če gre za zmerne količine (npr. eno pivo ali 1 dcl vina).	PRED	4,20	1,067	,091
	PO	4,14	1,092	,094
Če voznik pije alkohol, bo bolj verjetno udeležen v prometni nesreči.	PRED	4,10	,988	,085
	PO	4,18	1,017	,087
Vsak lahko s svojimi dejanji prepreči vožnjo pod vplivom alkohola drugi osebi (prijatelju, znanцу, staršem, ipd.).	PRED	4,06	1,024	,088
	PO	4,18	1,013	,087
Prostoročno telefoniranje med vožnjo je nevarno.	PRED	3,44	1,332	,114
	PO	3,57	1,320	,113
Pošiljanje kratkega SMS, emoji ali LIKE med vožnjo je nevarno.	PRED	4,20	1,010	,087
	PO	4,38	,973	,083
Več mladih v avtu poveča možnost za nastanek prometne nesreče.	PRED	2,74	1,186	,102
	PO	3,51	1,211	,104

Mladi vozniki so zaradi pomanjkanja voznških izkušenj nevarnejši vozniki.	PRED	3,15	1,196	,103
	PO	3,64	1,127	0,97
Upoštevanje omejitev hitrosti vožnje je pomembno.	PRED	4,38	,950	,081
	PO	4,50	,886	,076
Utrujenost negativno vpliva na varno vožnjo.	PRED	4,52	,760	,065
	PO	4,53	,069	,807
Osebe, ki povzročijo prometno nesrečo pod vplivom alkohola, marihuane ali drugih prepovedanih drog, bi morale biti strogo kaznovane.	PRED	4,35	,802	,069
	PO	4,40	,838	,072
Pitje alkohola v mladostništvu lahko negativno vpliva na razvoj možganov in telesa.	PRED	4,01	1,106	,095
	PO	4,18	,942	,081

Pri večini trditev je prišlo do premika odgovorov v zeleni smeri, torej do večjega strinjanja s podanimi trditvami. Najbolj opazni so premiki na področju zavedanja vpliva mladosti voznikov in sopotnikov na varnost vožnje, saj so pred delavnicami večinoma dijaki to trditev ocenjevali kot manj resnično, po delavnici pa se je njihovo strinjanje s trditvama »Več mladih v avtu poveča možnost za nastanek prometne nesreče.« in »Mladi vozniki so zaradi pomanjkanja voznških izkušenj nevarnejši vozniki.« opazno povečalo. Edina trditev, kjer ni prišlo do zelenega učinka oziroma smeri spremembe odnosa, je »Uživanje alkohola pred/med vožnjo ni sprejemljivo, tudi če gre za zmerne količine (npr. eno pivo ali 1 dcl vina).«, vendar verjetno ne gre za statistično pomembno spremembo.

Podrobneje smo razlike proučili tudi s statističnim orodjem t-test, ki nam pokaže, ali so razlike v odgovorih pred in po delavnici statistično signifikantne ali ne. Tabela 2 prikazuje rezultate t-testa za pare trditev PRED in PO delavnici. Te razlike smo proučili s statistično analizo, v katero smo vključili 136 vprašalnikov.

Tabela 2: Rezultati t-testa za ocene posameznega para trditev PRED in PO intervenciji

Par, vezan na trditev	Test parov							Signifikanca (2-tailed) Two-Sided p
	Aritmetična sredina	Standardni odklon	Standardna napaka aritmetične sredine	95 % interval zaupanja razlike		t	df	
				Spodnji	Zgornji			
Par 1: Uživanje alkohola pred/med vožnjo ni sprejemljivo, tudi če gre za zmerne količine (npr. eno pivo ali 1 dcl vina).	,029	1,322	,113	-,195	,254	,259	135	,796
Par 2: Če voznik pije alkohol, bo bolj verjetno udeležen v prometni nesreči.	-,081	1,026	,088	-,255	,093	-,919	135	,360
Par 3: Vsak lahko s svojimi dejanji prepreči vožnjo pod vplivom alkohola drugi osebi (prijatelju, znancu, staršem, ipd.).	-,125	,881	,076	-,247	,024	-1,654	135	,100
Par 4: Prostoročno telefoniranje med vožnjo je nevarno.	-,132	1,121	,096	-,322	,058	-1,377	135	,171
Par 5: Pošiljanje kratkega SMS, emoji ali LIKE med vožnjo je nevarno.	-,176	,980	,084	-,343	-,010	-2,099	135	,038
Par 6: Več mladih v avtu poveča možnost za nastanek prometne nesreče.	-,772	1,253	,107	-,985	-,560	-,7186	135	<,001
Par 7:	-,493	1,068	,092	-,674	-,312	-5,379	135	<,001

Mladi vozniki so zaradi pomanjkanja voznških izkušenj nevarnejši vozniki.								
Par 8: Upoštevanje omejitev hitrosti vožnje je pomembno.	-,125	,660	,057	-,237	-,013	-2,207	135	,029
Par 9: Utrujenost negativno vpliva na varno vožnjo.	-,007	,725	,062	-,130	,116	-,118	135	,906
Par 10: Osebe, ki povzročijo prometno nesrečo pod vplivom alkohola, marihuane ali drugih prepovedanih drog, bi morale biti strogo kaznovane.	-,059	,768	,066	-,189	,071	-,894	135	,373
Par 11: Pitje alkohola v mladostništvu lahko negativno vpliva na razvoj možganov in telesa.	-,169	,794	,068	-,304	-,034	-2,484	135	,014

Statistično signifikantne spremembe ($p < 0,05$) so se na podlagi intervencije ustvarile pri:

- Zavedanju, da je pošiljanje kratkega SMS, emoji ali LIKE med vožnjo nevarno;
- Zavedanju, da so mlajši vozniki bolj nevarni in da tudi več mladih v avtomobilu pomeni določeno povečano stopnjo nevarnosti;
- Poznavanju pomembnosti upoštevanja omejitve hitrosti;
- Splošnemu zavedanju vpliva alkohola na razvoj možganov in telesa mladostnikov.

Sledila je primerjalna analiza med trditvami, vezanimi na vprašanje »Ali bi se peljal z voznikom, ki...:« PRED in PO delavnici (Tabela 3).

Tabela 3: Statistika ocen posameznih trditev PRED in PO delavnici za »Ali bi se peljal z voznikom, ki...:«

		Aritmetična sredina	Standardni odklon	Standardna napaka aritmetične sredine
...med vožnjo uporablja mobilni telefon.	PRED	2,62	,6678	,057
	PO	2,38	,770	,066
...je pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.	PRED	2,61	,888	,076
	PO	2,25	,850	,073
...je vidno pod vplivom alkohola.	PRED	1,24	,561	,048
	PO	1,13	,452	,039
...ne upošteva omejitev hitrosti.	PRED	2,52	,894	,077
	PO	2,26	,868	,075
...vozi zelo agresivno.	PRED	2,18	,842	,072
	PO	1,79	,820	,070

Pri vseh trditvah, ki opisujejo potencialno nevarne situacije, so udeleženi po delavnicah v povprečju spremenili svoje mnenje v negativno smer, kar je zaželen odziv in kaže na učinkovitost intervencije.

Tabela 4: Rezultati t-testa za ocene posameznega para trditev PRED in PO intervenciji; za vprašanje »Ali bi se peljal z voznikom, ki...:«

Par vezan na trditev	Test parov							
	Aritmetična sredina	Standardni odklon	Standardna napaka aritmetične sredine	95 % interval zaupanja razlike		t	df	Signifikanca (2-tailed) Two-Sided p
				Spodnji	Zgornji			
Par 1:	,235	,762	,065	,106	,365	3,599	135	<,001

...med vožnjo uporablja mobilni telefon.								
Par 2: ...je pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.	,360	,795	,068	,225	,495	5,284	135	<,001
Par 3: ...je vidno pod vplivom alkohola.	,103	,427	,037	,031	,175	2,815	135	,006
Par 4: ...ne upošteva omejitev hitrosti.	,265	,635	,054	,157	,372	4,860	135	<,001
Par 5: ...vozi zelo agresivno.	,390	,712	,061	,269	,510	6,386	135	<,001

Analiza rezultatov t-testa kaže na zelo dober učinek delavnic, saj so prav vsi odgovori statistično signifikantno različni od tistih pred delavnico. Torej lahko trdimo, da je udeležba na delavnici pozitivno vplivala na zavedanje mladostnikov o vplivu dejavnikov nevarnosti pri vozniku, torej vožnje pod vplivom alkohola, uporabe mobilnega telefona, agresivne vožnje in nespoštovanja omejitev hitrosti.

Sledila je primerjalna analiza med trditvami, vezanimi na vprašanje »Ali bi/boš....:« PRED in PO delavnici (Tabela 5).

Tabela 5: Statistika ocen posameznih trditev PRED in PO delavnici za »Ali bi/boš....:«

		Aritmetična sredina	Standardni odklon	Standardna napaka aritmetične sredine
...med vožnjo uporabljal mobilni telefon.	PRED	1,85	,582	,050
	PO	1,82	,607	,052
...vozil po tem, ko si pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.	PRED	1,71	,842	,072
	PO	1,63	,768	,066
	PRED	1,14	,504	,043

...vozil, ko si vidno pod vplivom alkohola.	PO	1,09	,394	,034
...vozil hitreje od omejitve hitrosti.	PRED	2,13	,876	,075
	PO	1,99	,878	,075
...vozil zelo agresivno.	PRED	1,53	,816	,070
	PO	1,38	,741	,064

Tudi pri vplivu delavnice na predvideno ravnanje udeleženi, ko bodo sami v vlogi voznika, je opaziti premik k manjšemu povprečju, kar je zaželen učinek intervencije. Ker lahko določeno odstopanje pri odgovorih pripišemo tudi naključju, smo v nadaljevanju s statističnim t-testom preverili, ali so učinki dejansko statistično signifikantni.

Tabela 6: Rezultati t-testa za ocene posameznega para trditev PRED in PO intervenciji; za vprašanje »Ali bi/boš...:«

Par vezan na trditev	Test parov							Signifikanca (2-tailed) Two-Sided p
	Aritmetična sredina	Standardni odklon	Standardna napaka aritmetične sredine	95 % interval zaupanja razlike		t	df	
				Spodnji	Zgornji			
Par 1: ...med vožnjo uporabljal mobilni telefon.	,022	,602	,052	-,080	,124	,427	135	,670
Par 2: ...vozil po tem, ko si pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.	0,81	,667	,057	-,032	,194	1,414	135	,160
Par 3: ...vozil, ko si vidno pod vplivom alkohola.	,051	,476	,041	-,029	,132	1,260	135	,210
Par 4: ...vozil hitreje od omejitve hitrosti.	,147	,603	,052	,045	,249	2,845	135	,005
Par 5: ...vozil zelo agresivno.	,147	,627	,054	,041	,253	2,736	135	,007

Rezultati pri tem odgovoru niso tako nedvoumno enoznačni, kot so bili pri prejšnjem vprašanju, saj kažejo na statistično signifikantno spremembo samo pri nameri, da kot vozniki udeleženci ne bodo vozili hitreje od omejitev in ne bodo vozili zelo agresivno. Deloma lahko to pripišemo dejstvu, da so že v izhodišču udeleženi izkazovali zelo visoko stopnjo zavedanja nevarnosti vožnje pod vplivom alkohola in uporabe mobilnih telefonov, kar dopušča precej malo prostora za dodatne izboljšave.

Sklep

Pri herojskih delavnicah poudarek leži na deljenju osebnih izkušenj ponesrečencev, s čimer iniciativa doseže bolj osebno noto in pripomore k večjemu zavedanju slušateljev o vplivu nevarnih dejavnikov na varnost vožnje. V analizi, predstavljeni v tem poročilu, smo pokazali vpliv poskušanja delavnic na mladostnike, ki se šele vključujejo v cestni promet kot vozniki ali sopotniki vrstnikov. Ker statistike kažejo, da je njihova starostna skupina med najbolj izpostavljenimi glede prometnih nesreč, so intervencije, kot je tukaj predstavljena, pri njih še toliko bolj smiselne.

Rezultati analiz anketnih vprašalnikov jasno kažejo na izjemno učinkovitost delavnic. Kot prikazujejo analize statistične signifikantnosti, so se po delavnici statistično signifikantno spremenili odnosi udeležencev do sledečih trditev:

- Pošiljanje kratkega SMS, emoji ali LIKE med vožnjo je nevarno.
- Več mladih v avtu poveča možnost za nastanek prometne nesreče.
- Mladi vozniki so zaradi pomanjkanja vozniških izkušenj nevarnejši vozniki.
- Upoštevanje omejitev hitrosti vožnje je pomembno.
- Pitje alkohola v mladostništvu lahko negativno vpliva na razvoj možganov in telesa.

Poleg tega so udeleženi jasno izkazali povečano in signifikantno zavedanje, da je sestiti v avto z nekom, ki je pod vplivom alkohola ali uporablja nevarne prakse pri sami vožnji (agresivna vožnja, uporaba mobitela), nevarno, kar še dodatno kaže na pozitivne učinke delavnic.

Celovito gledano lahko trdimo, da na podlagi merjenja učinkovitosti delavnic »Heroji furajo v pižamah« pri udeležencih pride do povečanega zavedanja o pomembnosti osrednjih tematik delavnic, s čimer delavnice dosegajo svoj prvenstveni namen in učinek na vključene srednješolce. Nadaljevanje izvajanja delavnic v dani obliki je torej pomembno za povečanje zavedanja med mladimi in bodočimi vozniki o ključnih elementih vpliva na njihovo varnost v prometu.

Vzporedno smo poleg merjenja učinka samih intervencij evalvirali tudi sam način merjenja uspešnosti. V prejšnji iteraciji izvedbe delavnic se je uporabljal vprašalnik, za katerega so bile identificirane pomanjkljivosti, ki so bile na podlagi analiz tudi odpravljene. V tokratni iteraciji se v rezultatih in tudi pri samem reševanju niso pojavili primeri, ki bi kazali na neustreznost samega vprašalnika ali trditev v njem, zaradi česar ocenjujemo, da je vprašalnik, kot je zastavljen sedaj, ustrezen za merjenje učinkovitosti intervencij v sklopu programa »Heroji« in posledično priporočamo, da se ga za te namene uporablja tudi v naslednjih iteracijah izvajanja intervencij.

Priloge

Priloga 1: Vprašalnik PRED delavnico

Vprašalnik PRED

Spol:

Moški

Ženski

STAROST: _____ let

1 - Vpiši ime šole, ki jo obiskuješ:

_____

2 - Za namene analize vprašalnika je pomembno, da lahko povežemo tvoje odgovore pred in po delavnici. Zato te prosimo, da si izmisliš unikatno kodo, ki jo boš napisal tudi na vprašalnik po delavnici – odloči se za eno barvo, eno žival in dvomestno številko (npr. zelenažirafa23). Kodo si zapomni in jo vpiši tudi v vprašalnik po delavnici.

Moja koda: _____

3 - Imam voziško dovoljenje za:

a) Kolesa z motorjem (kategorija AM):	Da, že _____ mesecev	Ne
b) Motorna kolesa (kategorija A):	Da, že _____ mesecev	Ne
c) Avtomobil (kategorija B):	Da, že _____ mesecev	Ne

4 - Kako pogosto za vsakodnevne poti uporabljaš spodnje načine potovanja?

	Nikoli	Vsaj enkrat mesečno	Vsaj enkrat tedensko	Vsakodnevno
Grem peš				
Peljem se s kolesom/skirojem				
Peljem se z motorjem / mopedom				
Peljem se z električnim kolesom/električnim skirojem				
Sem sopotnik v avtomobilu				
Sem voznik v avtomobilu				
Peljem se z avtobusom/vlakom				

5: Ali si že bil udeležen v prometni nesreči?

- Ne

- Da, v avtomobilu
- Da, z drugimi prevoznimi sredstvi ali peš

6 - Na lestvici od 1 do 5 oceni STRINJANJE s sledečimi trditvami, pri čemer 1 pomeni "Sploh se ne strinjam" in 5 pomeni "Popolnoma se strinjam".

	1.	2.	3.	4.	5.
Uživanje alkohola pred/med vožnjo ni sprejemljivo, tudi če gre za zmerne količine (npr. eno pivo ali 1 dcl vina).					
Če voznik pije alkohol, bo bolj verjetno udeležen v prometni nesreči.					
Vsak lahko s svojimi dejanji prepreči vožnjo pod vplivom alkohola drugi osebi (prijatelju, znanцу, staršem, ipd.).					
Prostorčno telefoniranje med vožnjo je nevarno.					
Pošiljanje kratkega SMS, emoji ali LIKE med vožnjo je nevarno.					
Več mladih v avtu poveča možnost za nastanek prometne nesreče.					
Mladi vozniki so zaradi pomanjkanja voznških izkušenj nevarnejši vozniki.					
Upoštevanje omejitev hitrosti vožnje je pomembno.					
Utrujenost negativno vpliva na varno vožnjo.					
Osebe, ki povzročijo prometno nesrečo pod vplivom alkohola, marihuane ali drugih prepovedanih drog, bi morale biti strogo kaznovane.					
Pitje alkohola v mladostništvu lahko negativno vpliva na razvoj možganov in telesa.					

7 – Ali bi se peljal z voznikom, ki...:

	V nobenem primeru.	Samo v res nujnem primeru.	Da, a bi bil med tem na trnih.	Da, brez zadržkov.
...med vožnjo uporablja mobilni telefon.				
...je pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.				
...je vidno pod vplivom alkohola.				
...ne upošteva omejitev hitrosti.				
...vozi zelo agresivno.				

8 – Ali bi/boš...:

	V nobenem primeru.	Samo v res nujnem primeru.	Da, a bi bil med tem na trnih.	Da, brez zadržkov.
...med vožnjo uporabljal mobilni telefon.				
...vozil po tem, ko si pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.				

...vozil, ko si vidno pod vplivom alkohola.				
...vozil hitreje od omejitve hitrosti.				
...vozil zelo agresivno.				

Priloga 2: Vprašalnik PO delavnici

Vprašalnik PO

Spol: Moški   Ženski   Tvoja koda (barva, žival in dvomestna številka): _____

1 - Na lestvici od 1 do 5 oceni današnjo delavnico, pri čemer 5 pomeni »Zelo sem zadovoljen z izvedbo delavnice« in 1 pomeni »Sploh nisem zadovoljen z izvedbo delavnice«.

Zadovoljstvo z   1   2   3   4   5
izvedbo

2 - Delavnico bi priporočil ostalim sovrstnikom.   Da   Ne   Mogoče

3 - Na lestvici od 1 do 5 oceni STRINJANJE s sledečimi trditvami, pri čemer 1 pomeni "Sploh se ne strinjam" in 5 pomeni "Popolnoma se strinjam".

	1.	2.	3.	4.	5.
Uživanje alkohola pred/med vožnjo ni sprejemljivo, tudi če gre za zmerne količine (npr. eno pivo ali 1 dcl vina).					
Če voznik pije alkohol, bo bolj verjetno udeležen v prometni nesreči.					
Vsak lahko s svojimi dejanji prepreči vožnjo pod vplivom alkohola drugi osebi (prijatelju, znanцу, staršem, ipd.).					
Prostorčno telefoniranje med vožnjo je nevarno.					
Pošiljanje kratkega SMS, emoji ali LIKE med vožnjo je nevarno.					
Več mladih v avtu poveča možnost za nastanek prometne nesreče.					
Mladi vozniki so zaradi pomanjkanja voznških izkušenj nevarnejši vozniki.					
Upoštevanje omejitev hitrosti vožnje je pomembno.					
Utrujenost negativno vpliva na varno vožnjo.					
Osebe, ki povzročijo prometno nesrečo pod vplivom alkohola, marihuane ali drugih prepovedanih drog, bi morale biti strogo kaznovane.					
Pitje alkohola v mladostništvu lahko negativno vpliva na razvoj možganov in telesa.					

4 - Ali bi se peljal z voznikom, ki...:

	Z voznikom se v nobenem primeru ne bi peljal.	Z voznikom bi se peljal samo v res nujnem primeru.	Z voznikom bi se peljal, a bi bil med vožnjo na trnih.	Z voznikom bi se peljal brez zadržkov.
...med vožnjo uporablja mobilni telefon.				

...je pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.				
...je vidno pod vplivom alkohola.				
...ne upošteva omejitev hitrosti.				
...vozi zelo agresivno.				

5 – Ali bi/boš...:

	V nobenem primeru.	Samo v res nujnem primeru.	Da, a bi bil med tem na trnih.	Da, brez zadržkov.
...med vožnjo uporabljal mobilni telefon.				
...vozil po tem, ko si pred vožnjo spil eno pivo ali 1dcl vina.				
...vozil, ko si vidno pod vplivom alkohola.				
...vozil hitreje od omejitve hitrosti.				
...vozil zelo agresivno.				

6 - Na lestvici od 1 do 5 oceni strinjanje z naslednjimi trditvami, pri čemer 1 pomeni »Sploh se ne strinjam« in 5 pomeni »Popolnoma se strinjam«.

	1	2	3	4	5
Zaradi današnje delavnice se bom v cestnem prometu obnašal previdneje.					
Zaradi današnje delavnice bolj razumem življenje invalidov.					
Menim, da bi vsi udeleženci v prometu morali slišati takšno predavanje.					
Predavatelj je imeli dober pristop in pritegnil mojo pozornost.					
Zaradi današnje delavnice se bolj zavedam škodljivosti alkohola.					

7 - V nekaj stavkih zapiši svoje vtise iz delavnice (kaj ti je najbolj ostalo v spominu, kaj ti je bilo oziroma ni bilo všeč, ipd.):**8 - Tukaj lahko zapišeš vprašanje, ki si ga morda nisi upali postaviti na delavnici. Odgovor ti bo naš predavatelj poslal na tvoj e-mail, zato ga ne pozabi pripisati.**

Dovoljujem anonimno uporabo svojega mnenja za objavo na spletnem mestu www.vozim.si, Facebook profilu Zavoda VOZIM in ostalih marketinških materialih Zavoda VOZIM. **Da** **Ne**

Dovoljujem uporabo svojega e-poštnega naslova za obveščanje o novostih s področja prometne varnosti, o preventivnih programih in aktivnostih Zavoda VOZIM. **Da** **Ne**

Priloga 3: Posamezni odgovori na Odprti tip vprašanj PO delavnici

»V nekaj stavkih zapiši svoje vtise iz delavnice (kaj ti je najbolj ostalo v spominu, kaj ti je bilo oziroma ni bilo všeč, ipd.):«

- V spominu so mi najbolj ostali filmčki, zasenčena očala in zgodba predavatelja.
- Všeč so mi bile diskusije in uprizoritve, ker so razložile pomembne zadeve in pritegnile pozornost.
- Najbolj v spominu mi je ostala zgodba pred in po nesreči. Hvala za to predavanje
- Najbolj mi je v spominu ostal del delavnice s prostovoljci. Zelo mi je bilo všeč oz. zelo me je pritegnilo, ko nas je predavatelj postavil v "njegove čevlje" - povedal nam je, kako je biti invalid, kako se je življenje spremenilo od nesreče ...
- Lepo je bilo, ampak nisem imel veliko.. (ni mogoče razbrati)
- najbolj v spominu so mi ostala očala
- Zelo mi je bilo všeč, ker je predavatelj na zanimiv način predstavil predavanje. Všeč mi je bilo tudi, da smo lahko vsi poskusili očala, ki glede na promile alkohola prikažejo, kako vidimo svet, ko smo pod vplivom alkohola.
- da je treba bit previden na cesti in biti pozoren kaj se dogaja na cesti
- v spominu mi je najbolj ostala zgodba
- Delavnica mi je bila zelo všeč, ker je bila razdeljena iz 2 delov. Prvi del je bil "teoretični", drugi pa bolj "praktični". Najbolj so mi bila všeč očala.
- Zelo všeč mi je bil praktičen prikaz (vaje z očali) in to, da je predavanje vodil človek, ki ima dejansko izkušnje s tem.
- Najbolj mi je v spominu ostal posnetek o nesreči brez pasu.
- osebna izkušnja predavatelja
- zelo je bilo zanimivo in poučno ter zapomnil sem si kako lahko hitro pride do nesreče
- Največji vtis name je imelo to, kako velik vpliv ima že manjša količina alkohola na vožnjo.
- Najbolj mi je ostala v spominu zgodba gospoda in eksperiment z očali.
- Pritegnila me je zgodba Vladimirja. Najbolj sem se nasmejala "vožnji domov" obenem pa sem se tudi najbolj zavedla resnosti problema alkohola v krvi.

- Bilo mi je všeč, ker je predstavljal gospod, ki je na žalost bil deležen in lahko iz izkušenj pove. Delavnice po predstavitvi so mi bile zelo všeč. Velik plus, da je bila psička na predavanju :)
- Najbolj sem si zapomnila zgodbo invalida, ter zelo jasno povedanih posledic prometnih nesreč. Pa tudi "igre" z očali, ki simulirajo vpliv alkohola na vid.
- V spominu mi je ostala zgodba.
- Nevarnost uživanja alkohola in vožnje pod vplivom se mi je zdelo predstavljeno na zanimiv, poučen način
- Zelo mi je bila všeč delavnica, saj se iz nje veliko naučiš stvari, ki ti lahko pridejo prav v življenju.
- zanimivo predstavljena zgodba, všeč mi je bil poskus z očali
- Všeč mi je bilo, da predavatelj še vedno pozitivno gleda na življenje, kljub nesreči. Najbolj v spominu so mi bila očala za simulacijo pijanosti.
- Ko je predavatelj govoril o svoji izkušnji.
- Zelo se me je dotaknila osebna izkušnja predavatelja. Navdihnila me je predavateljeva motiviranost in pozitiven odnos do življenja. Naučila sem se, da pri varnosti nikoli ne smemo biti "površni", saj lahko že majhna površnost spremeni naše življenje za zmeraj.
- Nevarnost vožnje pod vplivom alkohola.
- Predvsem mi je bila všeč sproščenost predavatelja in nasploh sproščenost celotne delavnice. V spominu so mi ostale "igre" oz. naloge, ki so jih dijaki izpolnjevali s posebnimi očali.
- Najbolj mi je ostalo v spominu zgodba, ki je pritegnila mojo pozornost.
- Najbolj mi je ostalo v spominu, kako zletijo iz avta osebe, ki niso privezane s pasom. Všeč so mi bila očala, ki so predstavljala določeno stopnjo pijanosti.
- zgodba prometne nesreče
- Bil mi je všeč kuža
- Najbolj so mi bile vdeč zgodbe gospoda.
- Všeč mi je bilo predavanje, saj je gospod Vladimir svojo zgodbo tako, da nas je hkrati opozarjal na varnost v prometu. In pa všeč mi je, da kljub temu, da je pristal

na vozičku, še vedno zelo pozitivno gleda na svoje življenje in ga invalidnost ne ustavlja.

- Najbolj mi je ostalo v spominu zgodba življenja po nesreči, najbolj zanimiv/všeč mi je bil praktični del, ko smo lahko videli, kako ljudje pod vplivom alkohola vidijo.
- Všeč mi je bil predavateljev pristop, v spominu mi je ostala še posebej zgodba o tem, kako se mu je po nesreči spremenilo življenje.
- Všeč so mi bila očala. Način pripovedovanja predavatelja.
- všeč so mi bili poskusi z očali
- Bilo mi je všeč, še posebej pijana očala.
- zgodba me je zelo pritegnila
- Všeč mi je način predavanja, saj je predavatelj poleg svoje nesreče omenil in predstavil tudi svoje življenje pred in po njej. S tem smo lahko situacijo bolje razumeli, videli, da se to lahko vsakemu zgodi, kakšno življenje živi zdaj kot invalid ...
- Najbolj so mi v spominu ostala očala, ki z njimi vidimo, kako smo pod vplivom alkohola.
- zgodba gospoda mi je najbolj ostala v spominu, saj sem ugotovila, kako hitro se lahko življenje obrne na glavo.
- najbolj mi je bilo všeč, kako je predavatelj popestril dogodek
- vključevanje dijakov v eksperimente
- Najbolj mi je v spominu ostal pes.
- Bilo mi je zelo všeč, ker je delavnica temeljila na resničnih primerih in ker je imela veliko podatkov o prometnih nesrečah. To nam je bolj pomagalo razumeti, koliko različni dejavniki med vožnjo povečajo možnost prometne nesreče.
- najbolj všeč mi je bilo predavanje gospoda Vladimirja. Všeč so mi bili tudi poskusi z očali.
- očala, ki predstavljajo vid, ko je nekdo pijan
- všeč mi je bilo to, da smo na koncu delali vaje, da smo lahko videli, kako je, če si pod vplivom alkohola med vožnjo.
- Zelo mi je bilo všeč, da nam je o svoji izkušnji predaval nekdo, ki je prometno nesrečo doživel. Na ta način si o nevarni vožnji bistveno več zapomnimo.

- Očala so mi bila všeč
  - Najbolj mi je v spominu ostal drugi del delavnice - očala pijanosti - na zanimiv način prikazano
  - všeč predavatelj. drugo je bilo vse v redu.
  - Lastne izkušnje predavatelja.
  - Najbolj mi je ostalo v spominu predavanje Žige o svoji zgodbi, ki se me je kar dotaknila in mi pri nekaterih stvareh spremenila mnenje.
  - ko so uporabili drunk-goggles
  - bilo mi je malo dolgočasno, saj sem vse stvari že vedela, ampak OK
  - Življenjska zgodba predavatelja mi je najbolj ostala v spominu
  - Aktivni del predavanja - delavnice s pijanimi očali, \"strinjam se vs ne strinjam se\"
  - všeč so mi bile igre, ki so bile zabavne, ampak poučne
  - Predavanje mi je bilo zelo poučno, iz njega sem se veliko naučil. Všeč mi je bilo, da se je predstavil nekdo, ki je imel izkušnjo s tem.
  - Bila je zanimiva, odprla mi je oči
  - Zanimivo mi je bilo opazovati učinke alkohola z uporabo \"pijanih očal\" ter spoznati kako pride do nesreče in kakšne so posledice.
  - Zelo všeč mi je bilo, da so predstavili konkreten primer prometne nesreče in da so z očali in vsem imeli tudi delovno delavnico
  - Vse mi je bilo všeč
  - Všeč mi je bilo, da je bilo vse predstavljeno zelo realno.
  - Všeč mi je bila osebna zgodba predavatelja. Prav tako so se mi zdele delavnice zanimive. Delavnica, pri kateri si se odločal o tem, koliko se strinjaš s trditvami, mi ni bila všeč, saj se mi zdi, da se ne da dobiti točnih podatkov (nekateri se ne želijo izpostavljati)
  - Všeč mi je bilo, ker ni bilo le predavanja. Bila je vključena debata in poskusi, kar mi je močno pritegnilo pozornost.
  - Všeč mi je bila dejavnost, ki jih je nekaj dijakov izvedlo, predavatelj je bil zanimiv
  - Da se v trenutku lahko zgodi nekaj, kar bo ostalo do konca življenja, npr.: invalid
- ...

- V spominu mi je najbolj ostala Žigova zgodba, ter posnetek avtomobila, ki se prevrača
- Kako nevarno je lahko, če v avtu nisi pripet
- Razlaga je bila zanimiva
- Všeč mi je bilo, ker smo bolj spoznali življenje invalidov, kaj vsakdanjega jim predstavlja težave ... In pa očala, saj smo videli, kako tudi majhne količine alkohola vplivajo na presojo okolice
- Pijana očala
- Všeč mi je bilo celotno predavanje, bilo je zanimivo in poučno. Prav tako so mi bila zanimiva očala, saj res lahko vidiš, da pod vplivom alkohola nimaš 100% vpliva sam nad sabo.
- všeč mi je bila izvedba delavnice, oba dela. Ni mi bila všeč prevelika prisotnost seksističnih šal. Obstajajo načini humorja, ki ni žaljiv do nikogar :)
- \"pa kul\"
- Najbolj mi je ostala v spominu zgodba, ki jo je povedal predavatelj.
- Delavnica se mi je zdela zanimiva. Pritegnila me je tako zgodba kot praktične igre. Mislim da je to dober način, da se tudi mladi zavemo o nevarnostih, ki nam pretijo.
- Všeč mi je bilo, da smo slišali celotno zgodbo, pred nesrečo, nesreča in življenje po njej. Všeč so mi bile igrice/delavnice, ko so morali sošolci z očali izvajati naloge
- Všeč mi je bilo, da je predavatelj govoril iz lastnih izkušenj. Zanimiva so mi bila tudi očala, s katerimi si videl različne stopnje vpliva alkohola.
- Poučno, zapomnila si bom predavanje, zanimivo
- najbolj mi bo ostalo v spominu, ko sem uporabila očala pijanosti in sem z njimi poskusila izvesti najbolj enostavnejša opravila.
- nič zelo specifičnega, je pa vse bilo izpeljano super.
- Delavnica, ki sem si jo najbolj zapomnila, je, ko so si sošolci in sošolke nadeli \"pijana\" očala.
- očala so mi bila dobra in zabavna aktivnost
- Bilo mi je zanimivo, saj je bilo predavanje zanimivo, najbolj mi je bila všeč zgodba predavatelja in na koncu poskusi in vprašanja o alkoholu

- Preverjanje očal za simulacijo pijanosti, igranje taroka med odmorom
- V spominu mi je najbolj ostala življenjska zgodba predavatelja o prometni nesreči. Bila mi je zelo zanimiva, a hkrati zelo pretresljiva.
- Bilo je dokaj zanimivo, vseč so mi bile stvari, pri katerih smo dejansko sodelovali, zato bi bilo lahko tega več.
- vseč mi je bilo, ko so imeli moji sošolci gor očala in ko so se igrali z balonom
- Delavnica mi je bila zelo zanimiva in zelo uporabna. Všeč mi je bil celosten pristop.
- Všeč mi je bil način, na katerega je predavatelj povedal svojo izkušnjo. Zanimivo je bilo poskusiti "pijana očala."
- Najbolj mi je bila všeč doživetje predstavljeno uvodno predavanje in izčrpno znanje igranja taroka
- Najbolj so mi bila všeč očala, ki simulirajo alkoholiziranost.
- Kako so prikazali z očali prisotnost alkohola. In to, da nam je razlagal človek, ki je utrpel poškodbe je zelo dobro, saj če nam bi nekdo govoril kar tako, ne bi poslušali in ne bi bilo zanimivo.
- Don't drink and drive. Bodi ??? (ni možno razbrati)
- všeč mi je bil preizkus z očali. Žiga je na zanimiv način povedal svojo zgodbo
- Všeč so mi bila očala.
- V spominu mi bo ostala zgodba. Zelo zanimiva mi je bila "igra" s pijanimi očali
- Dobra delavnica
- Všeč mi je bil odnos predavateljev do poslušalcev, tudi dejstvo, da so z nami igrali tarok. Všeč mi je, da so nam prišli razlagati in ne "postavljati pravila."
- Najbolj ostane v spominu njegova zgodba.
- Delavnica mi je bila zanimiva, predvsem zgodba o Žigi in pa dejavnost z očali. V spominu mi je najbolj ostalo to, s čem se je in se še vedno Žiga ukvarja.
- Nek nov boljši pogled na življenje invalidov po nesreči in vpliv alkohola med vožnjo, prehitre vožnje...
- Cela predstavitev mi je bila zelo všeč. Najbolj zanimivo je bilo videti posledice prometnih nesreč in kako spremeni človekovo življenje.

- Všeč mi je bilo, da smo v živo slišali njegovo zgodbo, ker se bolj zavedaš, kot če preko interneta.
- Žigova zgodba
- Všeč mi je bil pristop in predstavitev. Zelo zanimivo in predvsem poučno.
- všeč mi je bil interaktivni del, saj je vsak lahko izrazil svoje mnenje o pitju alkohola in vožnji.
- Za razliko od mnogih drugih predavanj, ki sem jih bila deležna, mi je všeč, ker gospod predavatelj navkljub svoji zgodbi ni bil zamorjen in ker smo v drugem delu lahko aktivno sodelovali.
- Uporaba očal, ki prikazujejo, koliko alkohola si spil in kako to vpliva nate, mi je bila zelo všeč.
- Všeč mi je bilo, da je predavatelj govoril sam o sebi, saj me je bolj pritegnilo. Všeč mi je bil drugi del - dinamičen.
- Dobra delavnica, super očala
- Bila mi je všeč predstavitev ter delavnica
- Bil je predstavljen na zanimiv način, ni bilo predolgo, ni bilo dolgočasno, super je bil tisti del z očali
- Žiga je povedal svojo zgodbo na zanimiv način, zato mi ni (običajno sicer mi) padla koncentracija
- Zelo dobro predavanje, sproščen govor, ki te pritegne, dobro izvedeno.
- Žigova zgodba
- Ko sem nosil očala
- Najbolj mi je ostala v spominu zgodba predavatelja
- Nikoli ne veš, kdaj se bo kaj zgodilo. Všeč mi je bil pristop in predstavitev
- Všeč mi je bilo, ko sem imel \"' pijana očala\", saj je bilo zabavno. Všeč mi je bilo predavanje

Ter odgovori na vprašanje: »Tukaj lahko zapišeš vprašanje, ki si ga morda nisi upali postaviti na delavnici. Odgovor ti bo naš predavatelj poslal na tvoj e-mail, zato ga ne pozabi pripisati.«

- Ali ste imeli oz. imate občutek krivde zaradi nesreče?